

KOMMUNIKÁCIÓ

(Magyar nyelv és irodalom)

7. évfolyam

A tantárgy fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelésben, ahol a szabályok, utasítások fokozatos bővítésével, megértésük, végrehajtásuk gyakorlásával saját tevékenységekben és a másokkal való kapcsolatokban, a felelősségtudat elmélyítésével a szituációs játékokon, meséken keresztül, a jó–rossz, pozitív–negatív példák elkülönítésével, felismerésével találkozik a tanuló. A fejlesztési területet az iskolai élet szabályainak betartásával, a deviáns magatartás felismerésével, az irodalmi művek megismerésén keresztül az emberi értékek elismerésével, pozitív és negatív személyiségjegyek megkülönböztetésével, felismerésével, példaképek bemutatásával támogatja.

A nemzeti öntudat és a hazafias nevelés fejlődését a közösséghez tartozás érzésének kialakításával, a közösségért tenni akarás igényének fejlesztésével, népszokásokon keresztül a hagyományok ápolásával, és a nemzeti ünnepek legfontosabb jelképeinek, példaképeinek megismertetésével segíti. Eléri, hogy a tanuló aktívan működjön közre nemzeti ünnepek és megemlékezések alkalmával, ismerje a környezetében előforduló legfontosabb nemzeti emlékhelyeket.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése a saját érzelmek felismerésével és kifejezésével, az adekvát, kulturált közösségi viselkedés alapvető szabályainak betartásával, minél kevesebb pedagógiai segítségnyújtás mellett, és az iskolai, és más intézményi környezetben a megfelelő stílusú és hangnemű kommunikáció és viselkedés alkalmazásának fejlesztésével valósul meg.

A családi életre nevelést a családi és más közösségi kapcsolatok közötti különbség felismerése, a családi ünnepek szokásainak, kommunikációs formáinak gyakorlása, az adekvát magatartás szabályainak megnevezése és az év során aktuális családi ünnepek idejének megismerése támogatja.

A testi és lelki egészségre nevelés megvalósul a higiénés szokások, tevékenységek megnevezésével, eszközök, anyagok felismerésével, kiválasztásával, az időjárásnak, tevékenységnek megfelelő öltözék összeállításával, a kiegészítők megnevezésével és az önálló ízlés kialakításával. Mindemelllett a közlekedési szabályok ismerete és betartása, a képességeknek megfelelő méretű térben az önálló közlekedés fejlesztése játszik fontos szerepet.

A fenntarthatóságot és a környezettudatosság fejlődését a környezeti jelenségek változásainak és hatásainak megismerése, a környezet élőlényének megfigyelése, csoportosítása, megnevezése, a környezet tárgyainak a gyakorlati életben betöltött funkciói és az egészséges és káros szokások, veszélyes anyagok megismerése, megnevezése szolgálja.

A médiatudatosságra nevelést a különböző infokommunikációs technológiai eszközök megnevezése, rendeltetészerű használatuk megismerése, a valóság és képzelet elkülönítésének kialakítása, a mértékletességre nevelés terén segíti.

Témakör	1. Beszédfejlesztés, anyanyelv	Óraszám: 30 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Az elsajátított és a begyakorolt udvariassági formulák használata.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> - Hangerőt szabályozni, suttogni, súgni. - Szókincs bővítése és pontosítása. - Nyelvtani ismeretek bővítése és rendszerezése. - Analóg mondatokat alkotni. - Törekvés érthető, összefüggő beszédre. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Artikulációs ügyesítés. Kiejtés javítása. - A hang közvetítő szerepe: hanghordozás változtatása, a közlés tartalma közötti összefüggés. <p><i>Hangtan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mássalhangzók: egyjegyű-kétjegyű, rövid-hosszú. <p><i>Szótan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Főnév (személyek és tárgyak nevei), ige (cselekvések megnevezése), melléknév (tulajdonságok). - Határozószó (viszonyszavak). <p><i>Igeragozás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyes szám, többes szám. Személyes névmások, személyragok. <p><i>Mondattan:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kijelentő mondat, kérdő mondatok. - Bővített és összetett mondatok. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Artikulációs gyakorlatok.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Különböző hangnemű beszéd azonos tartalommal (unott, érdeklődő, gúnyos, gyűlölködő stb.), hanghordozás és tartalom kapcsolata. - Magánhangzók, rövid-hosszú párok megkülönböztetése. - Hangok – betűk csoportosítása változatos szempontok szerint. - Cselekvések megnevezése. - Térbeli- és időbeli viszonyok meghatározása. - Két tárgy, személy összehasonlítása. - Kijelentő mondatok átalakítása kérdővé, válasz a kérdésre. - Képekről szógyűjtés, mondatalkotás adott szóval.

Fogalmak	Hanghordozás, kiabálás, suttogás, súgás. Nyelvtani megnevezések. Magánélet, közélet körébe tartozó kifejezések.
-----------------	--

A gyakorolt nyelvtani formulákhoz kapcsolódó egyszerűsített kifejezések.

Témakör	2. Társadalmi érintkezési formák	Óraszám: 40 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Törekvés a kulturált, ápoltság megjelenésre, társas helyzetekben adekvát viselkedésre és kommunikációra.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Felismerni és megváltoztatni a rossz szokásokat. – Tiszteletben tartani és érzékelni a személyes tér határait. – Az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> Viselkedésmódok elemzése és megbeszélése.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Testtartás: (pl. Himnusz alatt), beszélgetés során (zsebre tett kéz, vállrángatás) – Ülés: a leülés és felállás udvariassági rendje, az ülés módja (szétvetett lábak, zárt lábak, székről lecsúszva, asztalra felrakva stb.) – Járás: a közlekedés módja csoporttal, párban, egyedül. – Távolságtartás: a beszélgetés távolsága ismert és ismeretlen személynél, átkiabálás az utcán, valakinek a feje felett). – Viselkedési szokások megbeszélése, elemzése. Az alkalmazkodás, beilleszkedési szokások kidolgozása, begyakorlása. – Kézfogás. Puszi. – Vendégségben. – Vendéghívás, köszöntés, búcsúztatás, kínálás. – Ajándék átadás és átvétel. – Mozi, színház, koncert, táncos rendezvény látogatása. <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Helyzetgyakorlatok, látott esetek (fotó, videó) a témákkal összefüggésben. A felsorolt helyzetekre rövid történetek eljátszása, a helyes és helytelen viselkedés elválasztása. A köszönés módja és a köszönő felek közötti viszony megbeszélése. Illő öltözet, ruhatár használata, jegy bemutatása, hely megkeresése, helyes viselkedés előadás alatt (pl. nincs zörgés zacskóval; viselkedés idegen szomszédal).</p>

Fogalmak	Félszeg, tolakodó, bizalmaskodó, tisztelet. A témák feldolgozása során felmerülő fogalmak.
-----------------	---

Témakör	3. Előkészület a felnőtt életre	Óraszám: 35 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Óvatos viselkedés kapcsolatok létesítése során.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – A tárgyalt eseteket megérteni. – Észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást. – Őszinte kapcsolatot kialakítani az általa kiválasztott felnőttel. – Gondjait megosztani. – Ismeretlen helyzetekben helyes viselkedési formát választani. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i> Konfliktushelyzetek felismerése, megoldási módok kitalálása.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az utcán leszólítja valaki (hogyan reagáljon?). – Aktuálisan előforduló konfliktushelyzetek megbeszélése. – Gyermekkönyvek, filmek, ifjúsági filmek részleteiben megjelenő konfliktusok megoldása saját vélemény alapján, és a filmen. – Segítségkérés – személyi segítő. – Ismerkedés: bizalom, bizalmatlanság. – <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i> Képek alapján adott szituációk felismerése, a probléma elemzése, megoldás keresése. A lehetséges megoldások eljátszása után a helyes megoldás kiválasztása, indoklása. (Ismert sorozatokból részletek, a Kockásfülű nyúl című rajzfilm epizódjai, Frakk-filmek, Magyar népmesék). Választás, megkülönböztetés (kinek szóló információt hallasz?). Előfordulható helyzetek a helyes és helytelen cselekvésre.</p>

Fogalmak	Irigység, füllentés, becsapás, lopás, konkrét helyzetekben felmerülő kifejezések és fogalmak tisztázása.
-----------------	---

Témakör	4. Társas kapcsolatok	Óraszám: 35 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Együttműködés a társakkal barátságos, befogadó közegben.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Helyesen használni az elsajátított és begyakorolt udvariassági formulákat. – Törekedni a nyílt, őszinte kommunikációra. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <p>Kapcsolatok az osztályközösségben:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Barát – haragos. – Felnőtt – tanuló. <p>A nemek közötti kapcsolat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – A fiúkra és lányokra jellemző viselkedési módok szabadidőben és munkában. <p>Kapcsolatok az intézmény helyszíneivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tanárok, irodai dolgozók (ebédbefizetés, könyvtárhasználat, üzenet átadása). – Karbantartók, konyhai dolgozók, portaszolgálat (segítség kérése, üzenet átadása, együtt dolgozás). <p>Nonverbális kommunikáció és illemszabályok:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Osztályközösség, iskolai barátok, az intézmény dolgozói, családtagok, gyermekek, fiatalok más intézményekből. – Viselkedés kötött és kötetlen élethelyzetben (szabadidőben). – Ápoltság, rendezettség, célnak megfelelő öltözék (sporthoz, ünnepre stb.). <p><i>Fejlesztési tevékenységek</i></p> <p>A helyes viselkedés és kommunikációs formulák elsajátítása és gyakorlása játékos szituációkban.</p> <p>Grimaszok rögzítése, különböző arckifejezések megfigyelése tükör előtt.</p> <p>Egymás arckifejezésének utánzása.</p> <p>Tágabb környezetében adódó helyzetek, képek, ábrák stb. megértése (piktogramok, közlekedési táblák stb.).</p> <p>Személyes tapasztalatok, saját kapcsolatok feltérképezése.</p>

Fogalmak	Barát, barátságos, ellenség, ellenfél, barátságatlan, elutasítás, elutasító, alkalom, ápoltság, rendezett, kezelési útmutatók ábrái, közlekedési táblák.
-----------------	--

Témakör	5. Médiaismeret	Óraszám: 40 óra
A témakör nevelési- fejlesztési célja	Egyensúlyra törekvés a szabadidő eltöltése során.	

Fejlesztési feladatok	Fejlesztési ismeretek és tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Kedvenc műsorát kiválasztani és figyelemmel kísérni. – Baleset- és rongálásmentesen használni az eszközöket a megszabott keretek között. – Egyensúlyra törekedni a szabadidő eltöltése során. 	<p><i>Fejlesztési ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Írott kommunikáció: (szórólapok, műsorújság, reklám, időjárás-jelentés). – Elektronikus hordozók (számítógép, tv, videó, DVD, CD, játékok) használata (lejátszás, be-, kikapcsolás, működtetés). – Kisközösségi kommunikáció alapvető helyzetei, magatartásformái. – Mindennapos, szokásos médiahasználat (rádió, TV). – A műsorok kiválasztásának szempontjai (pl.: korosztályos ajánlás, időpont, családi időbeosztás stb.). <p>– <i>Fejlesztési tevékenység</i></p> <p>Műsorújság használata (időpont, műsor keresése). A kívánt eszköz kiválasztása, működtetése. Szerepjátékok: iskolai hírek, családi hírek. Hang nélkül, csak mimika és testbeszéd alapján kitalálni a hírek tartalmát (szomorú, vidám, semleges hír: baleset bejelentése, sportgyőzelem, időjárás-jelentés stb.). Hangkazetta, CD, DVD, videó, számítógép működtetése önállóan, felügyelettel.</p>

Fogalmak	A médiában használatos szófordulatok, kifejezések. A használat során előforduló kifejezések és fogalmak.
-----------------	--

Összegzett tanulási eredmények a 7. évfolyam végén	A tanuló képes <ul style="list-style-type: none"> – verbális közlésre (organikus akadályozottság esetén nonverbálisra); – helyesen használni megtanult nyelvtani formákat, tiltó mondatokat fogalmazni; – megérteni a tárgyalt eseteket, észrevenni a helytelen viselkedést, indokolni a választott megoldást, helyes erkölcsi érzéke kialakult;
---	---

	– a tájékozódáshoz, problémamegoldáshoz, feladata elvégzéséhez segítséget kérni, elfogadni és hasznosítani; – önmaga és mások viselkedését igazságosan megítélni; – hétköznapi helyzetekhez adekvát megnyilvánulással viszonyulni, ismerni és alkalmazni a társadalmi együttélés normáit; – a helyes és helytelen viselkedést megnevezni, indokolni, és a gyakorlatban alkalmazni;

A tanuló képes

- az elsajátított viselkedésmódok szerint kulturált módon kapcsolatot tartani egyszerűbb helyzetekben;
- az önkorlátozásra a szórakoztató elektronikai eszközök használatakor, és az életkori kööttségeket figyelembe venni műsorválasztás során;
- a valóságot és a virtuális valóságot elkülöníteni;
- kiválasztani és figyelni kedvenc műsorát;